

Periaatepäätös kiertotalouden Green Dealista

LLHall 06.05.2024 § 66

131/00.04.00/2024

Valmistelija Knutars Heli Lapin liitto

Lapin liitto on mukana n. 90 toimijan kanssa valmistelemassa ympäristöministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa kiertotalouden Green Dealia. Sillä pyritään kansallisen kiertotalouden strategisen ohjelman toteuttamiseen tunnistamalla ja sitoutumalla yhteistyössä uusiin toimiin luonnonvarojen kulutuksen taittamiseksi. Kansallisen kiertotalousohjelman tavoitteena on kotimaan primäärraaka-aineiden kokonaiskulutuksen kasvun hillitseminen niin, että se ei ylitä vuoden 2015 tasoa. Lisäksi tavoitteena on resurssien tuottavuuden ja materiaalien kiertotalousasteen kaksinkertaistaminen vuoteen 2035 mennessä.

Kiertotalouden Green Deal on valtion ja toimijan välinen vapaaehtoinen sitoumus, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä, asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimenpiteitä, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta. Kiertotalouden Green Dealiin voivat liittyä yritykset ja elinkeinoelämän edustajat sekä alueet, kunnat ja maakunnat. Kiertotalouden Green Deal sisältää viisi muutosaluetta toimenpidealueineen, toimenpiteineen ja indikaattoreineen.

Maakunnilla on valmisteluprosessissa tunnistettu olevan tärkeä rooli kiertotalouden edistämässä rahoituksen, maakunnan kehittämistehtävän ja maakuntasuunnittelun kautta. Liitoilla on myös merkittävä rooli kuntien tukemisen ja yleisesti aluekehitystehtävän kautta yhteistyön ja verkostoitumisen edistämässä, kehittämistyön sparraajana ja hyvien käytänteiden jakajana. Lisäksi maakuntien liitot toimivat ylikunnallisen, ylimaakunnallisen ja kansainvälisen yhteistyön rakentajina sekä systeemisen muutoksen fasilitaattoreina. Maakunnat nähdään myös vihreän siirtymän vauhdittajina ja edelläkävijyyden vahvistajina mm. innovaatioiden ja vihreän liiketoiminnan edistämisen kautta.

Pohjautuen maakuntaliittojen edellä esiteltyihin olemassaoleviin tehtäviin ja rooleihin, liittojen konkreettiseksi sitoutumisen muodoksi ja sisällöksi on kaavailtu kattositoumusta, jossa sitoudutaan ja määritellään tarkemmat toimijakohtaiset toimet ja tavoitteet alueen ja verkoston kannustamiseksi, edistämiseksi ja tukemiseksi kiertotalouteen siirtymisessä. Rooliksi on ehdotettu myös alueellista kotipesää, jonka tehtävänä olisi seurata maakunnassa kiertotalouden edistymistä. Maakunnallisena tehtävänä voisi myös olla soveltuvien työkalujen ja toimenpiteiden levittäminen alueen ja kuntien kiertotalouden Green Dealin tavoitteiden jalkauttamisen ja saavuttamisen tukemiseksi.

Maakuntien kiertotalouden Green Deal-sitoumusmallin esijulkistus on toukokuussa 2024. Mallin pohjalta tehtävässä sitoutumisessa kukin sitoutuja määrittelee tarkemmin, mihin sitoutuu ja miten sitä mitataan. Varsinainen sitoutumispäätös sitoutujatahon toimielimissä tehdään, kun YM:n ja TEM:n kokoama sitoumusten arviointiryhmä on arvioinut sitoumuksen riittäväksi.

Lapin liitto on käynnistänyt keskustelut keskeisten kiertotaloutta edistävien lappilaisten sidosryhmien kanssa siitä, mitä Lapin liitolta odotetaan ja miten se voisi vielä vaikuttavammin edistää alueen toimijoiden siirtymistä kiertotalouteen. Lisäksi keskustellaan siitä, miten ja millaista yhteistyötä teemassa tulisi jatkossa tehdä. Toimijatyöpaja Lapin liiton sitoumuksesta järjestetään 24.5.2024

Lisätietoa: <https://ym.fi/kiertotalouden-green-deal>

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus tekee periaatepäätöksen kiertotalouden Green Dealiin sitoutumisesta. Periaatepäätös antaa selkänojaa asian valmistelulle sidosryhmien ja ministeriöiden kanssa eteenpäin. Varsinainen sitoutumispäätös tuodaan hallitukseen myöhemmin.

Päätös Hallitus hyväksyi päätösesityksen.